

ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

«Εγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» (Ἀπ. 1,10)

Περίοδος Δ' - Ἔτος ΛΒ' Φλώρινα - ἀριθμ. φύλλου 1912	Κυριακὴ ΚΕ' (Η') Λουκᾶ (Ἐφ. 4,1-7) 22 Νοεμβρίου 2015	Συντάκτης (†) ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος Ν. Καντιώτης
--	---	---

Ἄνοχη

«...Ἀνεχόμενοι ἀλλήλων ἐν ἀγάπῃ» (Ἐφ. 4,2)

Οἱ γνωρίζουμε, ἀγαπητοί μου, τί ὀλέθριο κακὸ εἶνε ἡ **διαίρεσις**. Ἡ διαίρεσις, ὅπου ὑπάρχει, εἶνε φωτιά τοῦ διαβόλου ποὺ καίει, δυναμίτης ποὺ τινάζει στὸν ἀέρα κάθε ὠραῖο δημιούργημα. Ἐμεῖς μάλιστα οἱ Ἕλληνες, κατ' ἐξοχὴν, ἔχουμε πικρὰ πείρα τῆς διαιρέσεως· γιατί εἶνε μιὰ κατάρρα στοὺς Ἕλληνες ἡ διαίρεσις. Ἄν εἶχαμε ὁμόνοια, θὰ ἦμασταν τὸ εὐτυχέστερο ἔθνος τοῦ κόσμου.

Καὶ ὅμως ἡ διαίρεσις **ὑπάρχει παντοῦ**. Σπάνιο πρᾶγμα νὰ βρῆς σπίτι μονοιασμένο. Διαίρεσι στὰ σπίτια, διαίρεσι στὰ σχολεῖα, διαίρεσι στοὺς πολιτικούς, διαίρεσι ἀκόμα καὶ στὴν Ἐκκλησία, ὅπου ἔπρεπε νὰ ὑπάρχη ὁμόνοια.

Ὅλα μᾶς φωνάζουν, Ἐνωθῆτε! ἡ ἱστορία τοῦ ἔθνους μας, φωνὴ τοῦ Εὐαγγελίου, οἱ ἄγιοι τῆς Ἐκκλησίας μας. Ὁ ἅγιος Κλήμης λ.χ., μαθητῆς τῶν ἀποστόλων, ἀπὸ τοὺς πρώτους ἐπισκόπους τῆς Ρώμης (ποὺ ἐφορτάζει αὐτὴ τὴν ἐποχὴ, 24 Νοεμβρίου). Ὁ ἅγιος Κλήμης ἔγραψε στοὺς Κορινθίους, ποὺ τρώγονταν μετὰξὺ τους τὰ πρῶτα χρόνια τοῦ Χριστιανισμοῦ, μιὰ σπουδαία ἐπιστολή. Ἐνωθῆτε! φωνάζει ὁ ἅγιος Κλήμης. Ἐνωθῆτε! φωνάζει ἡ θεία Λειτουργία: «Ὑπὲρ ... τῆς τῶν πάντων ἐνώσεως τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν», καὶ «τὴν ἐνότητα τῆς πίστεως... αἰτησάμενοι...», λέει. Ἐνωθῆτε! φωνάζουν οἱ νεκροὶ ἀπὸ τοὺς τάφους. Ἐνωθῆτε! φωνάζει σήμερα καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος.

Μὰ εἶνε εὐκόλο πρᾶγμα ἡ ἐνότης; Ὁ ἀπόστολος Παῦλος, ἄριστος ψυχολόγος τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας καὶ ἱατρὸς τῶν ψυχικῶν νοσημάτων, στὴ σημερινὴ περικοπὴ τοῦ ἀποστόλου, ἂν προσέξατε, ὑποδεικνύει **φάρμακα** ἀποτελεσματικὰ πού, ἐὰν τὰ πάρουμε σύμφωνα μὲ τὴ συνταγὴ ποὺ δίνει, τότε ἡ διαίρεσις ἐλαττώνεται καὶ ἐξαλείφεται· ἐπικρατεῖ ἀγάπη καὶ εἰρήνη. Ποιὰ εἶνε τὰ φάρμακά του ἐναντίον τῆς διαιρέσεως; Φάρμακο εἶνε ἡ **ταπεινωσις**. «Μετὰ πάσης ταπεινοφροσύνης καὶ πρα-

ότητος», λέει. Φάρμακο εἶνε ἡ βαθεῖα ἡ **πίστις** στὸ Χριστό. «*Εἷς Κύριος, μία πίστις, ἕν βάπτισμα*», λέει (Ἐφ. 4,2,5). Φάρμακο εἶνε ἀκόμα μιὰ λέξις· ἡ **ἀνοχή**. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος συνιστᾷ: «*ἀνεχόμενοι ἀλλήλων ἐν ἀγάπῃ*» (Ἐφ. 4,2). Ἐπάνω στὸ τελευταῖο αὐτό, ὅτι πρέπει νὰ ἀνέχεται ὁ ἕνας τὸν ἄλλο «*ἐν ἀγάπῃ*», θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ ἐνδιατρίψω γιὰ λίγα λεπτά.

Νὰ ἀνέχεται ὁ ἕνας τὸν ἄλλο. Καὶ **εἶνε σωστό αὐτό** ποὺ συνιστᾷ ὁ ἀπόστολος, ἂν θέλουμε νὰ ὑπάρχη εἰρήνη στὸ σπίτι, εἰρήνη στὴν κοινωνία, εἰρήνη στὴν ἀνθρωπότητα.

Τί εἶνε λοιπὸν αὐτὴ ἡ ἀνοχή;

***

Ἡ ἀνοχή, ἀγαπητοί μου, δὲν εἶνε ἀδυναμία, ὅπως θὰ νόμιζε κανεὶς· ἡ ἀνοχή εἶνε **δύναμι** τῆς ψυχῆς καὶ **ἥρωισμός**, ποὺ σὲ κάνει νὰ ὑπομένῃς καὶ νὰ ὑποφέρῃς τὶς ἰδιοτροπίες καὶ τὰ ἐλαττώματα τῶν γύρω σου.

Ἐὰν δὲν θέλῃς νὰ ζῆς στὴν κοινωνία, ἀνέβα στὸ βουνό, πήγαινε στὸ Ἅγιο Ὄρος, τρύπωσε σὲ μιὰ σπηλιά, νὰ μὴ σὲ ἐνοχλοῦν οἱ ἀνθρωποι. Ἄλλ' ἀφοῦ **ζῆς μέσα σὲ μιὰ κοινωνία**, καὶ ἡ κοινωνία ἀποτελεῖται ἀπὸ ἄτομα ἀτελεῖ - ἀτελέστατα, μὲ ποικιλία ἰδιοσυγκρασιῶν καὶ ἐλαττωμάτων, πρέπει ν' ἀποκτήσης τὴν ἀνοχή. Νὰ ἀνέχεσαι τὸ διπλανό σου, τὶς ἰδιομορφίες καὶ τὶς ἰδιοτροπίες τοῦ ἄλλου.

Νὰ σκέπτεσαι, ὅτι **κ' ἐσὺ δὲν εἶσαι τέλειος**. Καὶ ὅπως ἔχεις τὴν ἀξίωσι οἱ ἄλλοι νὰ ἀνέχονται τὶς ἀτέλειές σου, ἔτσι κ' ἐσὺ πρέπει νὰ ἔχῃς τὴν ὑπομονὴ καὶ τὸν ἥρωισμό νὰ ἀνέχεσαι τὰ ἐλαττώματα τὰ δικά τους.

Συμβαίνει σήμερα αὐτό; ἀνέχεται ὁ ἕνας τὸν ἄλλο; Κάθε ἄλλο. Ὁ **σύζυγος** ἐπιστρέφει τὸ μεσημέρι στὸ σπίτι καὶ ἔχει τὴν ἀξίωσι νὰ τὰ βρῇ ὅλα ἐν τάξει. Καὶ ἂν ἡ δυστυχισμένη γυναίκα δὲν τὰ ἔχη ἐν τάξει, δὲν τὴν σκέπτεται καθόλου· γίνεται θηρίο, ἀναστατώνει τὸ σπίτι· δὲν μπορεῖ νὰ ἀνεχθῇ μιὰ ἀδυναμία τῆς γυ-

ναίκας του· αλλοίμονο στο σπίτι αυτό. Άλλοίμονο επίσης εάν ο **πατέρας** δεν ἔχη τὴ δύναμι ν' ἀντιμετωπίσει μὲ ἀνοχή μερικές ιδιοτροπίες τοῦ παιδιοῦ του· θὰ δημιουργηθῆ χάσμα μεταξύ τους. Άλλοίμονο ἂν ὁ **δάσκαλος** δεν ἔχη ἀνοχή στὸν ἀδύνατο μαθητὴ· ἡ ἐκπαίδευσι σταματᾷ. Καὶ αλλοίμονο εάν ὁ **προϊστάμενος** μιᾶς ὑπηρεσίας δεν ἔχη κι αὐτὸς τὴ δύναμι νὰ ὑποφέρῃ ὠρισμένα ἐλαττώματα τῶν ὑφισταμένων του· πῶς θὰ γίνῃ συνεργασία;

Συμβαίνει κάτι πολὺ παράξενο. Ἄν πρόκειται γιὰ τὸν ἑαυτὸ μας, **γιὰ δικὰ μας ἐλαττώματα** μικρὰ ἢ μεγάλα, τότε εἴμαστε **συνήγοροι**, οἱ καλύτεροι δικηγόροι· ἂν πρόκειται **γιὰ ἐλαττώματα τῶν ἄλλων**, γινόμαστε **εἰσαγγελεῖς**, ἀνεβαίνουμε σὲ ἔδρα καὶ ἀπευθύνουμε δριμύ κατηγορῶ, ζητοῦμε τὴν καταδίκη τους.

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος μᾶς φωνάζει· «**Ἀνέχεσθε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο!**»· οἱ ἄντρες τὶς γυναῖκες σας, οἱ γυναῖκες τοὺς ἄντρες σας, οἱ προϊστάμενοι τοὺς ὑφισταμένους σας. Ἀνέχεσθε, **ἂν θέλετε νὰ μὴ γίνῃ ὁ κόσμος σκορποχώρι**.

Καὶ ἀκόμα μία σκέψι. Ὑπάρχει κάποιος ποὺ δεν τὸν σκεπτόμαστε. Παραπάνω ἀπὸ τὴ μάνα, ἀπὸ τὸν πατέρα, ἀπὸ τὸ δάσκαλο, ἀπὸ τὸν προϊστάμενο, ἀπὸ τὸν κυβερνήτη, εἶνε ὁ Θεός. Γεννᾶται τὸ ἐρώτημα· ἐμεῖς ὅλοι, ποὺ γκριλιάζουμε, ποὺ φωνάζουμε, ποὺ εἴμαστε ἔτοιμοι ν' ἀναστατώσουμε τὸ σπίτι καὶ τὸ πᾶν γιατί βλέπουμε ἐλαττώματα καὶ κακίες στὸ περιβάλλον μας, **ἐμεῖς εἴμαστε ἐν τάξει ἀπέναντι στὸ Θεό**; ἐκτελοῦμε τὶς ἐντολές του; ὁ Θεὸς εἶνε εὐχαριστημένος μ' ἐμᾶς;

Κι ἂν ἀφήσουμε ὅλα τ' ἄλλα, ὅλο τὸ κομπολόι τῆς κακίας μας, καὶ πάρουμε μόνο μία χάντρα, μία ἁμαρτία ποὺ τὴν ἔχουμε δυστυχῶς στὴν πατρίδα μας, φτάνει αὐτὴ γιὰ νὰ μᾶς κἀνῃ ἀναπολόγητους ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Ποιὰ εἶνε αὐτὴ ἡ μαύρη χάντρα; Ἡ **βλασφημία**. Κακία νὰ τὴν ποῦμε, ἐλάττωμα νὰ τὴν ποῦμε; δὲ βρίσκει λέξι κανεῖς. Δεν περνάει λεπτὸ οὔτε μέρα οὔτε νύχτα ποὺ δεν ἀκούγεται βλασφημία. Ἔχουμε μολύνει καὶ τὰ τηλέφωνα. Μοῦ εἶπε κάποια τηλεφωνήτρια· Ἐγώ, πάτερ, θὰ παραιτηθῶ, δεν μπορῶ νὰ ὑποφέρω· μόλις συνδέονται κι ἀρχίζει ἡ συνομιλία, ἡ πρώτη κουβέντα τους εἶνε βλαστήμια... Κατέχουμε τὸ ρεκόρ στὶς βλαστήμιες τῶν θείων. Καὶ αὐτὸς τὸν ὁποῖο βλαστημᾶνε δεν εἶνε κανένας ἀστυνόμος ἢ δικαστὴς ἢ εἰσαγγελέας ἢ ἐπίγειος βασιλιάς· εἶνε ὁ Βασιλεὺς τῶν ὅλων· «...ὡς τὸν Βασιλέα τῶν ὅλων...» (θ. Λεῖτ.), ὁ παντοδύναμος Θεός, «ὁ ἐπιβλέπων ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ποιῶν αὐτὴν τρέμειν, ὁ ἀπτόμενος τῶν ὀρέων καὶ καπνί-

ζονται» (Ψαλμ. 103,32). Μιὰ ματιὰ του, ἕνας λόγος του, μιὰ προσταγή του, καὶ γίναμε ὅλοι σκόνῃ καὶ κάρβουνο. Λίγα δευτερόλεπτα νὰ κουνήσῃ τὴ γῆ, δεν θὰ μείνῃ τίποτα, ἀφοῦ βλαστημοῦμε τὸν ἀφέντη μας τὸ Χριστό. Κι ὅμως τί κάνει; **Μᾶς ἀνέχεται**. Δεν μᾶς κατέστρεψε ἀκόμα ὁ Θεός. Ὡ τῆς μακροθυμίας τῆς ἀγάπης του! Δόξα τῇ μακροθυμίας σου. Δόξα τῷ ἀνεχομένῳ ἡμᾶς Θεῷ.

Θὰ μοῦ πῆτε ὅμως· –Καλά, νὰ ἀνεχώμεθα· ἀλλὰ πάντοτε;... Πᾶμε τώρα σ' ἕνα μεγάλο ζήτημα. Διότι ὄντως **ἡ ἀνοχή**, ποὺ συνιστᾷ ὁ ἀπόστολος Παῦλος, δεν εἶνε ἀπεριόριστη, **ἔχει τὰ ὅριά της**. Ὑπάρχουν ὅρια, ποὺ ἅμα τὰ ξεπεράσῃς πέφτεις σὲ ἄλλο πάλι κακό. Γιατὶ ἡ κακία καὶ ἡ ἀρετὴ γειτονεύουν, ὅπως λένε οἱ ἀρχαῖοι φιλόσοφοι. Ἄμα περάσῃς τὰ ὅρια τῆς ἀνοχῆς, πᾶμε σὲ μιὰ ἄλλη κακία ποὺ λέγεται **ἀδιαφορία**. «Ὡχ, ἀδερφέ, ἄσ' τον τὸν ἄλλον νὰ κἀνῃ ὅ,τι θέλει». Ἄ, ὄχι ἔτσι· διαφωνοῦμε.

Στὰ παλιὰ τὰ χρόνια, οἱ ἀγράμματες μανάδες καὶ γιαγιάδες, ποὺ ἔγραψαν τὸ Εἰκοσιένα, ἅμα ἄκουγαν τὸ παιδί νὰ λήῃ αἰσχρὰ ἢ νὰ βλαστημᾷ, τοῦ ἔβαζαν **πιπέρι στὸ στόμα**. Στὰ σχολεῖα οἱ δασκάλοι εἶχαν ὄχι μία ἀλλὰ τρεῖς φορὲς ὑπομονή· ὅταν ὅμως ὁ μαθητὴς ἔκανε μιὰ ἀταξία ἢ θου, τότε **τιμωροῦσαν αὐστηρά**.

Ἔτσι καὶ **στὴν ἐκκλησιαστικὴ ζωὴ**. Εἶσαι παπᾶς ἢ ἐπίσκοπος; δεν μπορεῖ νὰ λὲς καλημέρα καὶ στὸν ἄγγελο καὶ στὸν διάβολο, καλημέρα στὸ μοιχὸ καὶ διαζευγμένο, στὸν αἰρετικὸ καὶ τὸ μασόνο, διότι ἔτσι ἡ Ἐκκλησία διαιρεῖται. Θὰ ἀνέχεσαι τὸ ἀπολωλὸς πρόβατο, ἀλλ' ὅταν εἰσβάλουν αἰρετικοὶ θὰ σταθῆς ἀνυποχώρητος. Ὅταν στὸ κοπάδι παρουσιαστῇ λύκος, ὁ σοπᾶνος δεν πάει νὰ τὸν χαϊδέψῃ, ἀλλὰ παίρνει σφεντόνα καὶ πέτρες νὰ τὸν κυνηγήσῃ.

Ὅταν λοιπὸν λέμε ἀνοχή, ἐννοοῦμε **μέχρι ἐνὸς σημείου**.

***

Ἀγαπητοί μου, τελείωσα. «Ἀνέχεσθε ἀλλήλων ἐν ἀγάπῃ». Ὅποιοι ζοῦμε στὸν κόσμο, πρέπει νὰ μάθουμε νὰ ἀνέχεται ὁ ἕνας τὸν ἄλλο. Γιατὶ κ' ἐμᾶς μᾶς ἀνέχεται ὁ Θεός. Ἀνέχεσθε λοιπόν. Ἄλλὰ μέχρι ἐνὸς σημείου. Ἡ ἀνοχὴ σταματᾷ **ὅταν θίγωνται τιμαλφῆ, ἱερά καὶ ὄσια**· ὅταν π.χ. προσβάλλωνται τὰ θεῖα ἀπὸ μιὰ βλασφημία, ἢ ἡ τιμὴ καὶ ἀγνότης ἀπὸ μιὰ ἀταξία ἢ θου, ἢ ἡ ὀρθόδοξος πίστις ἀπὸ μιὰ αἵρεσι. Τότε πρέπει ὅλοι ν' ἀντιδροῦμε. Μὴν πῆς «Ἐγὼ θὰ σώσω τὸ Ῥωμαῖκο;». Ὅχι, ἀγαπητέ μου. Τότε ὅλοι, σὰν μιὰ ψυχὴ, νὰ γίνουμε φραγμὸς καὶ νὰ ποῦμε ἄλτ! Ἐδῶ δεν εἶνε πλέον ὥρα γιὰ ἀνοχή· ἐδῶ εἶνε πόλεμος, ρομφαία, ἀγώνας.

(†) **ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος**